

**Sportski savez
Kruševac**

STRATEGIJA SPORTA KRUŠEVCA

UVOD

Svakog dana širom kruševačke opštine na stotine pojedinaca uzima učešće u različitim vidovima sportskih aktivnosti. Neki su takmičari, neki sudije dok ostali učestvuju kao posmatrači ili administratori. Svi oni koriste veliki broj sportskih objekata, od travnatih terena preko sportskih hala i bazena do parkova. Vežbaju pojedinačno i u grupama, od najmlađih uzrasta do veterana. Zajedno, svi oni uživaju u brojnim zadovoljstvima koje sport može da pruži.

Zadovoljstva dobrog sporta su dokumentovana i mogu uključiti:

- **FIZIČKA:** bolja cirkulacija, smanjen rizik od bolesti srca i visokog pritiska, kontrola težine, jače kosti, povećana snaga, fleksibilnost i kordinacija.
- **MENTALNA:** oslobađanje od stresa, osećaj rasta sposobnosti, povećanje samopouzdanja i učenje novih veština.
- **SOCIJALNA:** razumevanje timskog rada i principa fer-pleja, deljenje odgovornosti, razvijanje liderskih osobina, učenje prihvatanja neuspeha.
- **SOCIOLOŠKA:** kreiranje mreže podrške, partnerstvo i volonterska nasleđe, smanjenje kriminala i nasilja, razvoj identiteta zajednice i ponos, bezbednije društvo.
- **EKONOMSKA:** smanjenje troškova za lečenje, nove mogućnosti za zapošljavanje i trgovinu, dobit od sportskih priredbi.

KORIST OD SPORTA

Kao što pruža veliko zadovoljstvo i zabavu učesnicima i gledaocima sport, isto tako, daje značajan doprinos našoj ekonomiji, razvoju i očuvanju životne sredine i unapređenju međuljudskih odnosa.

Koristi koje od sporta ima lokalna zajednica su višestruke.

Sport je "javno lice" lokalne vlasti i dovodi je u kontakt sa građanima.

Sport je, često, u prvoj borbenoj liniji inicijativa za angažovanje građana u raznim aktivnostima.

Sport je oduvek imao prednost da bude u dodiru sa kulturom mladih i obezbedi prilike da se stvore važne veze između škole i lokalne zajednice.

Pet najvažnijih personalnih vrednosti naučenih kroz učešće u sportu su fizička pripremljenost, usavršavanje, disciplina, timski rad i saradnja.

Dobrovoljni rad i aktivni građani imaju važnu ulogu u sportu. Kroz dobrovoljni rad i angažovanje sport obezbeđuje ljudima priliku da poboljšaju svoje veštine i stave ih u funkciju u korist zajednice.

Mnoge veštine i znanja naučene angažovanjem u sportu daju beneficije u drugim oblastima života i rada.

Ukratko, sport je važan za svakoga. Hiljade ljudi imaju korist direktno, kroz učešće u sportskim aktivnostima, dok hiljade drugih imaju, ne tako direktnu, ali ništa manje značajnu korist.

□ SPORT I BEZBEDNOST ZAJEDNICE

Nivoi anti-socijalnog ponašanja i kriminalne aktivnosti među mladima su veliki problem za čitavu zajednicu kao i za pojedine sredine. Stopa kriminala među mladima je u porastu. Razlozi kriminala i nasilničkog ponašanja su kompleksni i multidimenzionalni. Sprečavanje takvih aktivnosti oduzima puno vremena policiji a samim tim se troši ogromna suma novca.

Bilo bi naivno misliti, i nerealno zahtevati, da sport sam smanji nivo maloletničkog kriminala u društvu. Međutim, iskustva koja postoje pokazuju da sport ima izuzetnu značajnu ulogu u prevenciji ove pojave. Postojeći podaci ukazuju da sport ima indirektan uticaj na smanjenje kriminala jer obezbeđuje izazov, avanturu, daje značaj i osećaj svrhe mladim ljudima tamo gde je prethodno bila praznina. Bavljenje sportom može stvoriti samopoštovanje, veru i liderske sposobnosti a mladim ljudima koji su već imali kriminalnih iskustava pomaže da se lakše uključe u zajednicu.

□ SPORT I ZDRAVLJE

Doprinos sporta zdravlju ljudi je neprocenjiv i sve značajniji kako se, zbog korišćenja automobila, personalnih računara i viška slobodnog vremena ljudi sve manje fizički angažuju. Jedno od istraživanja pokazuje da 91 % mladih žena i 70 % mladih muškaraca ima fizičke aktivnosti daleko ispod nivoa neophodnog za zdrav život.

Anketa Uprave za sport pri Ministarstvu prosvete i sporta Republike Srbije pokazuje da je skoro 16.000 učenika osnovnih škola u Srbiji probalo neku vrstu droge, dok je čak 33,2 % učenika petih i osmih razreda probalo alkohol.

Više od 50.000 studija potencira pušenje kao najčešći uzrok nastanka invaliditeta i smrti.

Službenici uključeni u redovne sportske i fizičke aktivnosti su znatno produktivniji, ređe odsustvuju sa posla i nisu skloni incidentima.

Sport pomaže ljudima da ostanu zdravi i sposobni i predstavlja jedan od vidova preventive.

Bavljenje sportom

– smanjuje rizik od bolesti srca i srčanog udara

- pomaže regulisanju težine uz određene dijete,
- smanjuje pad nivoa kalcijuma u kostima,
- povećava mogućnost prevencije kancera,
- psihološke koristi uključuju povećanje samopoštovanja i oslobađanje od stresa.

□ SPORT, MLADI I OBRAZOVANJE – LEKCIJE ZA ŽIVOT

Za dobar start u životu mladi ljudi imaju potrebu da kroz kvalitetan proces učenja razviju svoj akademski potencijal. Ali obrazovanje se ne završava u školskoj učionici niti može biti mereno jedino akademskim rezultatima. Deca imaju potrebu da nauče znanja koja će im pomoći da postanu kompletne ličnosti a u tom procesu sport ima ključnu ulogu. Uskraćivanjem mogućnosti da se iskazuju kroz igru deca se sputavaju a kao posledica javljaju se neuroze, razni oblici neprilagođenosti, kao i početni oblici nasilničkog ponašanja.

Sport, prema tvrdnjama istaknutih sportista, ima nezamenljivu ulogu u izgradnji karaktera. On uči ljude vrednostima kao što su samodisciplina, timski rad, zajednički respekt i fer plej. Sport omogućava mladima da kanališu svoju energiju, agresivnost i takmičarski duh u personalno i društveno korisnom smeru.

Učešće u sportu omogućava mladim ljudima da konstruktivno koriste svoje slobodno vreme. Grupne i timske aktivnosti promovišu osećaj zajedništva i ponosa zbog dostignuća koja povećavaju osećaj značaja i vrednosti u zajednici.

Istraživanja sprovedena u osnovnim školama pokazuju da rana iskustva u sportu imaju nemerljiv uticaj na učešće u sportu tokom kasnijeg života.

Sportski klubovi, obrazovni centri, sportski objekti, komercijalni sektor i mediji imaju važnu ulogu u obezbeđivanju prilika za mlade ljude da “pređu jaz” između škole i zajednice.

□ EKONOMSKE KORISTI SPORTA

Sport je veliki biznis. Iskustva drugih zemalja i gradova pokazuju da sport može imati vodeću ulogu u obezbeđivanju investicija sa strane- direktno kroz ulaganja ili kroz razmenu kulture i stvaranje pozitivnog imidža grada i regiona. Sportski turizam je, na primer, grana koja se u poslednjih nekoliko godina strahovitom brzinom razvija. Izgradnja i održavanje sportskih objekata, povezivanje privrede i sporta kroz marketinške aktivnosti su, takođe, oblasti u kojima veliki broj mladih i obrazovanih ljudi može naći posao i iskazati svoje kvalitete.

□ ZNAČAJ DOBROVOLJACA U SPORTU

Dobrovoljne i društvene aktivnosti su fundamentalne u razvoju demokratskih, socijalnih i obuhvatnih društava. Dobrovoljne i društvene grupe kao nezavisne, neprofitne organizacije donose nove vrednosti zajednici i popunjavaju prostor koji ne mogu popuniti država i

tržište. One omogućavaju pojedincima da doprinose javnom životu i razvoju svoje zajednice.

Od organizovanja rada lokalnih klubova do međunarodnih takmičenja dobrovoljci igraju ključnu ulogu u promociji sportskih aktivnosti.

□ ZAŠTITA OKOLINE

Za izgradnju novih stambenih i privrednih objekata potrebne su nove površine što prouzrokuje direktan pritisak na zelene površine, parkove, igrališta.

Sportska igrališta i parkovi su “zelena pluća” našeg grada dok nova igrališta mogu pomoći u obnavljanju zagađenog i oštećenog zemljišta.

SVRHA

Svrha Strategije sporta je da obezbedi plan za dobro i precizno koordinisan sistem sa sportistom-učesnikom u njegovom središtu tako da što je moguće više ljudi uživa u zadovoljstvima koje nudi sport i obogati život zajednice.

DEFINICIJA SPORTA:

- Sport zahteva da učesnici koriste fizičku i mentalnu veštinu što zahteva vežbanje ili pripremu za poboljšanje ili perfekciju,
- Sport uključuje takmičenje sa drugim učesnicima, samim sobom ili prirodom. Nivo takmičenja može biti od početničkog do internacionalnog.
- Sport se odvija u struktuiranom okruženju i vođen je preciznim pravilima.

VEROVANJA

Strategija sporta u Kruševcu je bazirana na seriji osnovnih verovanja o vrednostima sporta. Strategija podržava vrednosti kao što su ***Dostupnost, Učesnik u središtu, Korektnost, Jednakost, Zajedničko vođstvo.***

Razvijajući ove vrednosti Strategija je bazirana na sledećih 8 verovanja:

- Pristup kvalitetnom bavljenju sportom je pravo svih građana bez obzira na starost, pol, ekonomski status, mogućnosti, nacionalnu i versku pripadnost.
- U centru sportskog sistema je **UČESNIK**.
- Jednake mogućnosti za učešće na svim sportskim nivoima su esencijalne.

- Principi fer-pleja moraju preovlađivati kroz kompletan sportski sistem.
- Odgovornost za sport u Kruševcu je podeljena između većeg broja partnera uključujući organe i institucije SR Jugoslavije i Republike Srbije, lokalnu samoupravu, sportske organizacije i obrazovne ustanove. Efektan sportski sistem zahteva saradnju i podelu dužnosti.
- Učešće u sportu dozvoljava pojedincima da uče i primene vrednosti kao što su poštovanje, tolerancija i poštovanje pravila.
- Dobar sport podrazumeva zadovoljstvo učešća, učenja, testiranja sopstvenih vrednosti i uspeha. Bez obzira na nivo takmičenja mora biti prisutna **LJUBAV PREMA SPORTU**.
- Angažovanje u sportu mora razvijati ljude. Izazovna iskustva kroz sport mogu pomoći pojedincima da postave i postignu zadate ciljeve i maksimalizuju svoj potencijal.

Korišćenjem ovih verovanja kao vodilja ovakva vizija sporta u Kruševcu biće cilj kojem teži Strategija.

VIZIJA

Kruševac će biti poznat i poštovan zbog svoje liderske uloge u razvoju sporta. Duh i posvećenost građana Kruševca biće očit u svim vidovima podrške sportu. Svi pozitivni aspekti sporta biće prepoznavani i viđeni kao važan element kvalitativnog života u gradu, opštini i regiji.

- Sport će doneti zajednici Kruševca jedinstvo, ponos i iskustvo, bez obzira da li se radi o takmičarima, volonterima ili gledaocima.
- Učesnici u sportu biće ljudi svih uzrasta, sposobnosti i prošlosti i uživace u svom najbližem okruženju. Mogućnosti za bavljenje sportom biće dostupne svima a u središtu sistema biće sportisti i kompletan servis biće okrenut njima.
- Sportisti će govoriti o svojim iskustvima kao zabavnim, korisnim i pozitivnim. Učešće, ali i nastojanje da se postigne što bolji kvalitet, biće nagrađivani.
- Visoko stručna pomoć uključujući trenere, administratore, specijaliste sportske medicine i dobrovoljce biće na raspolaganju sportistima. Svi oni će biti nagrađivani za svoj doprinos.
- Za sve učesnike u sportu biće stvorene mogućnosti za treninge i takmičenja. Grupe formirane od strane lokalne zajednice će sarađivati kako bi maksimalno iskoristili sva sredstva, objekte i mogućnosti. Nastavnici fizičke kulture, sportski menadžeri i radnici će imati ulogu lidera. Zajednički, oni će kontaktirati sve relevantne državne i lokalne strukture kako bi obezbedili što bolje uslove za kvalitetno sportsko iskustvo. Svi će imati plan i organizaciju.
- Postojeće široka stabilna baza različitih inicijativa za prikupljanje sredstava kako bi se obezbedili neophodni uslovi za sportiste. Partnerstvo će se ogledati u podeli izvora i efektivnom uključivanju lokalne privrede.

- Sportski i drugi mediji će kontinuirano izveštavati o sportskim priredbama i takmičenjima. Naglasak će biti na dostignućima, učešću i uspehu na svim nivoima, inspirisan zajedničkim etičkim vrednostima.
- Kroz odgovorno i inspirisano vođstvo, Kruševac će biti model za druge gradove u stvaranju odličnih sportskih mogućnosti za građane. Sportski sistem će u središtu imati sportistu, biti ravnopravan, prihvatljiv, korektan i dobro prezentovan. Kruševljani svih uzrasta će se redovno uključivati u aktivnosti pre svega zbog ljubavi prema sportu.

MISIJA

Misija Strategije sporta Kruševca je “**da obezbedi plan za dobro koordinisan, razvojni sistem sa učesnicima u središtu.**”

U želji da ispuni ovu misiju plan će biti fokusiran na 5 tematskih oblasti;

- Pобољшanje komunikacije i koordinacije,
- Povećanje broja učesnika u sportu,
- Formiranje stabilne, razvojne baze finansiranja sporta,
- Obezbeđivanje i održavanje sportskih objekata,
- Promocija sporta u Kruševcu i okolini.

Svaka od ovih oblasti ima specifične ciljeve čije ispunjenje će dovesti da vizija postane realnost.

Metod koji će biti korišćen da obezbedi implementaciju Strategije biće određen od strane Sportskog saveza Kruševac.

PLAN

TEMATSKA OBLASTI

- Pобољшanje komunikacije i koordinacije
- Povećanje broja učesnika u sportu
- Formiranje stabilne, razvojne baze finansiranja sporta,
- Obezbeđivanje i održavanje sportskih objekata,
- Promocija sporta u Kruševcu i okolini.

POBOLJŠANJE KOMUNIKACIJE I KOORDINACIJE

CILJ: **Obezbediti zajednički glas sporta**

Govoreći u korist svih sportskih grupa i organizacija Sportski savez Kruševac će biti sposoban da istakne korist sporta za čitavu zajednicu i obezbedi snažanu podršku za sport i sportske aktivnosti

CILJ: *Poboljšanje komunikacije između sportskih grupa i organizacija*

Sportski savez će delovati kao centralno telo za prikupljanje i deljenje informacija članovima. Sportski savez će obezbediti sredstvo za diskusije i podelu informacija. Vesti će povremeno biti dostavljane svim članovima.

CILJ: *Formiranje i održavanje Sportskog direktorijuma*

Razvoj baze podataka koja će sadržati sve bitne i precizne podatke o sportskim klubovima, trenerima, akcijama i sportskim objektima na teritoriji opštine.

CILJ: *Kreiranje partnerstva*

Razvoj i izgradnja partnerskih odnosa kroz dogovor o korišćenju objekata i izbegavanje dupliranja.

POVEĆANJE BROJA UČESNIKA U SPORTU

CILJ: *Sklanjanje barijera za učesnike*

Ponuditi veliki broj mogućnosti za sve zainteresovane. Omogućiti ravnopravno učešće ekonomski ugroženim grupacijama i pojedincima. Obezbediti mogućnosti za bavljenje sportom u svim delovima grada i opštine. Obezbediti kvalifikovane trenere i učitelje. Naglasak na zabavi u sportu. Težiti pozitivnim iskustvima.

CILJ: *Povećanje mogućnosti za učešće*

Ponuditi adekvatne programe. Ohrabriti kreativne načine za nabavku i podelu opreme. Ponuditi i objaviti alternativne mogućnosti od tradicionalnog sportskog izbora, kao što su ekstremni sportovi ili lige koje su fokusirane na učešće a ne na pobjedu. Obezbediti specijalne mogućnosti gde je to potrebno kao što su klubovi samo za devojčice ili kampovi za hendikirane tinejdžere.

CILJ: *Ohrabriti učešće u veteranskom uzrastu*

Pristupiti trendu i anticipirati potrebu za objektima i resursima koji odgovaraju starijoj populaciji. Ponuditi širok izbor mogućnosti za sve uzraste i sposobnosti. Ohrabriti klubove i saveze da ponude takmičenja za starije kategorije.

CILJ: *Razviti radni model razvoja sa sportistom u središtu*

Napraviti pregled učesnika u sportu. Uraditi studiju o trenutnoj zastupljenosti polova, uzrasnih kategorija, gradskog i seoskog stanovništva. Postaviti ciljeve za povećanje broja učesnika.

FORMIRANJE STABILNE, RAZVOJNE BAZE FINANSIRANJA SPORTA

CILJ: *Pristup novcu od igara na sreću*

Pripremiti zahtev za obezbeđivanje sredstava organizovanjem igara na sreću

CILJ: *Potražiti sponzore u privredi*

Obezbediti mogućnosti za partnere iz privrede da budu uključeni. Odrediti doprinos i značaj privrednih donacija.

CILJ: *Težiti ka raznolikosti u prikupljanju sredstava*

Prepoznati potrebu za nekoliko izvora finansiranja. Uključiti dosta partnera, deliti izvore, tražiti mogućnosti.

OBEZBEĐIVANJE I ODRŽAVANJE SPORTSKIH OBJEKATA

Sportski objekti uključuju bazene, hale, sale, igrališta, stadione, teniske terene, kuglane, teretane i sl.

CILJ: *Uraditi sažet inventar sportskih objekata u opštini*

Spisak će uključiti objekte koji su vlasništvo ili ih održava grad kao i objekte koji su vlasništvo škola, fabrika i privatnih lica.

CILJ: *Proceniti potrebu za novim objektima*

Istražiti potrebu za novim sportskim objektima baziranu na aktuelnim trendovima, demografiji, studijama i sl.

CILJ: *Identifikovati neophodna poboljšanja na postojećim objektima*

Istražiti mogućnosti za dogradnju ili izmene na postojećim sportskim objektima koji bi doprineli njihovom boljem korišćenju

CILJ: *Pregledati postojeće strategije i sporazume*

Predgledati postojeće strategije menadžmenta, ugovore o korišćenju i zakupu i planove vezane za izgradnju i održavanje objekata.

CILJ: *Formirati centralizovan, efikasan sistem evidencije i korišćenja*

Formirati sistem evidencije koji će svim zainteresovanim korisnicima omogućiti lak pristup objektima onda kada to žele.

CILJ: *Napraviti raspored korišćenja*

Napraviti raspored korišćenja i pravila ponašanja koji će biti striktno poštovani od svih korisnika.

PROMOVISANJE SPORTA U OPŠTINI

CILJ: *Poboljšati medijsku pokrivenost*

Raditi sa partnerima u medijima na poboljšanju praćenja amaterskog sporta.

CILJ: *Razvijati saradnju sa školama, fakultetima, predškolskim ustanovama*

Sarađivati sa partnerima iz različitih oblasti u promociji koristi koje donosi bavljenje sportom.

CILJ: *Formirati mrežu sa važnim, cenjenim pojedincima*

Angažovati cenjene, ugledne članove zajednice da deluju kao zagovornici Strategije sporta i promovišu bavljenje sportom.

CILJ: *Angažovati i vežbati trenere, sudije, dobrovoljce*

Podeliti uspeh sa svima koji su uključeni u rad. Obezbediti treninge, kurseve, neophodna pomagala – literaturu, video kasete. Uključiti partnere.

CILJ: *Rad na organizaciji takmičenja*

Sarađivati sa partnerima iz lokalne samouprave i privrede kako bi se organizovala značajna sportska takmičenja u gradu i okolini.